N^ER 7

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 16 *Stycznia v. s.* 1825 *roku.*

Wiadomości Krajowe.

Przez Naywyższy Ukaz do Kapituły Orderow Rossyyskich, pod dniem 12 grudnia, na zaświadczenie Jego Cesarskiey Wysokości Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia Konstantego Pawłowicza, o gorliwości w obowiązkach służby, Urzędnicy Gubernii Podolskiey, poniżey wyliczeni, Nayłaskawiey: udarowany został znakami brylantowanemi orderu ś. *Anny* 2giey klassy Pocztmistrz gubernialny, radca kollegialny *Janowski*; oraz, mianowani Kawalerami orderu ś. *Anny* 3ciey klassy: Radcy kollegialni: Podskarbi gubernialny, *Pawlicki*; Radca Sądu Głównego 2go Departamentu *Sławecki* i były Radca Izby Skarbowey *Kondracki*; Radcy Rządu Gubernialnego: Radca kollegialny *Kelchner*; Radca dworu *Janowicz* i Radca honorowy *Pawlikowski*; Marszałkowie: powiatu kamienieckiego *Sarnecki* i powiatu mohilewskiego *Jaroszyński*; były marszałek powiatu lityńskiego *Karnelowski*; Radcy honorowi: Radca Izby Skarbowey *Chmielowski*; Sprawnik ziemski winnicki *Tutkowski*; Sekretarz Sądu Głównego 2go Departamentu *Michałowski*; i Sekretarz Kancellaryi Gubernatora Cywilnego *Biernacki*. (*z Gaz. Senac.*)

— Wicher d. 9 grudnia, o godzinie 1szey z południa, obalił w *Rydze*, kolosalny posąg ś. *Krzysztofa*, który stał na grodze szańcowey do bramy Karola. Upadając ten posąg zabił żołnierza 4go półku morskiego, któremu zgruchotał głowę.

— P. *Tanner*, inspektor szkół w *Lipawie*, zbierał ofiary na dzieci, które przez powodź *St. Petersburga* utraciły rodziców. Nauczyciele i uczniowie złożyli 361 rub. 58 kop., a inne osoby 278 rub. 42 k.: w ogóle 640 r. ass.

— Powiadają, że w *Narwie*, d. 7 listopada, woda we wszystkich studniach tak się burzyła, jakby wrzała, i że w mieyscach mało wzniesionych wezbrała się aż do wylania z brzegow.

— Straszliwa burza, z okropnym szturmem wiatru S. O. w nocy z 1go na 2gi grudnia, w *Lipawie*, trwała przez noc całą, a ku porankowi tak się powiększyła, że nawet domy murowane doznały wstrząśnienia. Szkody są bardzo wielkie w ogrodach i okolicach, w pozrywanych dachach z domow i kościołów, gdyż prawie wszystkie zostały bez dachu. Okręt kupiecki lipawski, powracający z *Kadyxu*, był już na samém weyściu do portu, gdy go potok uniósł ku południowi, i na brzeg wyrzucił. Wnet, pomimo widocznego niebezpieczeństwa, naczelnik maytkow, nazwiskiem *Debour*, poleciał na ratunek tonącym, wziąwszy z sobą kilku z podwładnych swoich, i uratował część ekwipażu; o 4tey powrócił dla zabrania reszty ludzi i kapitana okrętu, i wtedy towarzyszyli mu maytkowie, których on nasamprzód uratował; a którzy nie chcieli opuścić towarzyszów nieszczęścia swego. (*J. d. St. Petersb.*)

Pczoła Północna podaje do wiadomości następujący czyn poświęcenia się miłości bliźniego: D. 14 kwietnia 1824 r. we wsi *Kobyłakach*, w powiecie jamburskim, w nocy zapalił się dom włościanina Symona *Nikołajewa*. Samego gospodarza nie było w domu: nieszczęśliwa żona, w przestrachu i bieganiu, nie zdołała wynieść dwóyga dzieci z domu, ogarnionego płomieniem. Zgromadzeni sąsiedzi, starali się przeciąć szerzenie się ognia, i ratowali co było w domu. Wnet dało się słyszeć płaczliwe wołanie: *dzieci w ogniu, dzieci*.— Łatwo jest wyobrazić sobie położenie nieszczęśliwey matki, która, prawie bez pamięci, sama niewiedziała, co ma począć. W tém, kozak 7go szwadronu czarnomorskiego, półku kozackiego gwardyi, Bazyli *Grab*, nie uważając na grożące niebezpieczeństwo, a słuchając głosu samego tylko uczucia miłości chrześcijańskiey, rzuca się przez okno do gorejącego domu, znayduje nieszczęśliwe dzieci, już duszące się od dymu, wynosi je bez szkody z głębi płomieni, i oddaje matce. Właściciel tey wioski, Baron *Stakelberg*, i wszyscy mieszkańcy zaświadczyli, że odważny kozak narażał życie swe na naywiększe niebezpieczeństwo, i został uratowany samą tylko Opatrznością Naywyższego, Cesarz Jegomość, otrzymawszy doniesienie o tak chwalebnym czynie kozaka *Graba*, Nayłaskawiey raczył go udarować medalem z napisem: *za uratowanie ludzi*, i rozkazał wydać mu 500 rubli pieniędzmi.

Hiszpania.

Madryt d. 24 *grudnia.*

(*z Korrespondenta Hamburskiego*).

Królestwo Ichmość, nim w miesiącu marcu do *Aranjuez* wyjadą, towarzyszyć będą Xięciu *Maxymilianowi* Saskiemu, w podróży do Królewskich mieszkań letnich, *la Granja* i *Prado*.

Układ między Francyą a Hiszpanią, z przyczyny przedłużonego pobytu woysk francuzkich, jest następujący: „Ponieważ Król Jmć Hiszpanii i Indyy za rzecz potrzebną uznał, część woyska francuzkiego, zatrzymać jeszcze, po pierwszym styczniu 1825, w swoich krajach, dla zyskania czasu, do zupełnego nanowo urządzenia woyska hiszpańskiego i dla ustalenia przywrócenia spokoyności publiczney; i ponieważ Król Jmć Chrześcijański Francyi i Nawarry pragnie Królowi Jmci Katolickiemu, dać nowy dowod żywego i szczerego przywiązania do Nayjaśnieyszey jego Osoby, dla utwierdzenia prawey jego władzy, oraz dla szczęścia i pomyślności jego ludów; przeto oba Monarchowie, dla osiągnienia tego celu postanowili: zawrzeć nowy układ: i na ten cel mianowali: Król Jmć Katolicki *Don Francisco de Zea-Bermudez*, pierwszego swego sekretarza stanu i t. d., a Król Jmć Chrześcijański, Pana *Boislecomte*, swojego sprawującego interessa przy dworze Króla Jmci Katolickiego, którzy, po wymienieniu swych pełnomocnictw, zgodzili się na następujące artykuły: 1) Stojące teraz korpusy woyska francuzkiego w Hiszpanii, mają bydź zmnieyszone od 1 stycznia 1825 roku, do 22,000 ludzi; 2) Te woyska mają bydź rozłożone w następnych twierdzach: *Kadyxie*, na wyspie *Leonu* i mieyscach przyległych, w *Barcellonie*, *San Sebastian*, *Pampelunie*, *Jaca*, *Sec de Urgel*, i *San Fernando-de-Figueras*; 3) Oprócz tych woysk ma pozostać brygada, z dwóch szwaycarskich regimentow złożona, pod dowództwem jenerała w *Madrycie* i w tych okolicach, w których Król Jmć Katolicki, przebywać będzie, dla odbywania służby wespół z hiszpańskiemi woyska-

mi przy Królu Jmci i Królewskiey familii; 4) wszystkie dotąd zajęte twierdze przez woysko francuzkie, wyjąwszy wymienione w drugim artykule, mają bydź opuszczone, a woyska, które nieskładają załogi, mają do 1 stycznia 1825 r. powrócić do Francyi; 5) woyska francuzkie osadzą załogami w 2gim artykule wymienione miasta i twierdze. Dowództwo woyskowe każdego z tych miast lub twierdz należeć będzie do oficera francuzkiego, a stosunki francuzkich komendantów z jeneralnemi kapitanami, albo Wice-Królem Nawarry, w miastach, gdzie obie władze francuzkie i hiszpańskie są połączone, ma nadal tak pozostać, jak było oznaczono, w ostatniey konwencyi; 6) dowódzcy francuzcy, co się tycze powierzoney im służby, rozrządzać będą wszelkiemi potrzebami woyska, jakie się znaydą w osadzonych twierdzach; ale te potrzeby dostarczać będzie Hiszpania. Broń i potrzeby wojenne nie będą z magazynow brane, bez zezwolenia na to francuzkich komendantów. Król Jmć Katolicki przyymuje na siebie staranie wystawienia koszar, magazynow, potrzeb łazaretowych, transporta, etapy, rzeczy do opatrzenia twierdz w potrzeby oblężenia, również reparacye i inne za potrzebne uznane przedmioty; 8) Ponieważ podług 10go Art. konwencyi d 9 lutego, oznaczone, z góry mające się płacić summy, na żołd, utrzymanie, umunduro- wanie i t. d. które stanowią różnicę stopy woyny od stopy pokoju, w stosunku do liczby woysk zmnieyszyć się powinny; przeto summa ta oznaczy fundusz miesięcznie do 900,000 frankow. 9) Ze strony obu rządow mają bydź ułożone środki, dla oznaczenia summy wydatkow, objętych w 6tym artykule konwencyi d. 30 czerwca i dla zapewnienia jey wypłaty. 10) Ponieważ Król Jmć Chrześcijański tylko na uczynione żądanie Króla Jmci Katolickiego zostawuje woyska w Hiszpanii; przeto te woyska będą wnet wyprowadzone, skoro tylko obie układające się strony uznają tego potrzebę, trzymając się zastrzeżenia w 16 artykule konwencyi z dnia 9 lutego; 11) Wszystkie warunki konwencyi z dnia 9 lutego i do niey załączonego regulamentu, również i konwencyi d. 10 lutego względem poczty woyskowey, które w nowym między obu rządami zawartym układzie, podług teraźnieyszego stanu rzeczy, nie są odmienione; nad to wszystkie warunki konwencyi d. 30 czerwca, które teraźnieyszey umowie nie są przeciwne, przez cały ciąg trwania tey umowy zostaną w zupełney swey mocy; 12) Niniejsza konwencya ma bydź ratyfikowana i ratyfikacye mają bydź w jak naykrótszym czasie wymienione. *San Lorenzo de l'Escurial* d. 10 grudnia r. 1824. (Następują podpisy i ratyfikacye).

— *Dnia* 28. —

Projekt wysłania do Ameryki ważney wyprawy, zaymuje szczególniey uwagę rządu naszego. Dnia 21 rzecz była o tém na radzie ministrów: po czém minister woyny wysłał do kapitanów jeneralnych prowincyy rozkazy, iżby uwiadomili oficerów, będących na urlopie nieograniczonym, iż ci, ktorzyby chcieli bronić praw Króla w krajach zamorskich, będą potwierdzeni w tych samych stopniach, które posiadali d. 30 marca. Ma także wkrótce wyyść wyrok, stanowiący zaciąg 40,000 ludzi. (*J. de F.*).

— *Dnia* 31. —

Król Jmć, przekonany o potrzebie przyśpieszenia oczyszczenia urzędników cywilnych, ciągle opóźnianém różnemi przeszkodami i pozorami, postanowił: iżby po upłynionym miesiącu styczniu r. b. nieprzyymowano żadnych not i podań w juntach, zaymujących się tą czynnością. (*J. de F.*).

PRUSSY.

Berlin d. 15 *stycznia.*

(*z Gazety Warszawskiey.*)

Król Jmć mianował dotychczasowego naczelnego prezesa Rejencyi *Baumann* Naczelnym prezesem Wielkiego Xiężtwa Poznańskiego, na mieysce Pana *Zerboni di Sposetti*, uwolnionego dla słabości zdrowia.

Przez naywyższy reskrypt gabinetowy z d. 28 grudnia r. z. 1824, odnowiony został dawny przepis z d. 26 kwietnia 1794 z zaleceniem ścisłego wykonania. Podług niego, nie mają bydź pozwolone do druku wszelkie pisma, które albo podkopują zasady jakieykolwiek religii, i chcą nayglównieysze jey prawdy wystawić na podeyrzenie, śmiech i pogardę lub też starają się religią chrześciańską, Pismo święte, zawarte w nim dzieje, i prawdy objawione, wystawić ludowi za przedmiot powątpiewania, a nawet szyderstwa. Również jest wolą Króla Jmci, aby w dziełach, służących dla mnieyszey liczby czytelników, lub też tylko dla uczonych, przy obronie zdań sobie przeciwnych, wystrzegano się wszelkich niedorzecznych i niechrześciańskich napaści na inne wyznania. Niemniey nie mają także pozyskać pozwolenia druku pisma, które dążą do zhańbienia osobistego honoru i dobrey sławy. Gdyby w przypadku pismo za cenzurą wydane, zostało zakazanem, powinien się wydawca naypierwiey udać do cenzora o wynagrodzenie, a dopiero w jego niemożności, następnie do skarbu. Opłata kosztów cenzury z kassy rządowey ustaje z dnia 1 stycznia r. b. i ma bydź jak dawniey było, od wydawcy lub drukarza i to po 3 srebrne grosze od arkusza drukowanego opłacana. Od tego samego dnia winien każdy wydawca jeden exemplarz wydanego dzieła do biblioteki berlińskiey, drugi zaś exemplarz do biblioteki uniwersyteckiey, swoiey prowincyi, bezpłatnie odesłać; obowiązek także oddania jednego exemplarza cenzorowi niejest zniesiony. Dzieła zagraniczne niemogą bydź w Prussach przedawane, aż po dopełnieniu przepisów cenzury krajowey.

NIEMCY.

Magdeburg d. 26 *grudnia.*

(*z G. Journal des Debats*).

Gazeta urzędowa naszey Regencyi, ogłosiła rozkaz gabinetowy następujący, przesłany pierwszemu prezydentowi P. *Stlotz*:

Moją jest wolą, ażeby nowa organizacya stanów prowincyi saskiey, postanowiona prawem z d. 27 marca ostatniego, podana była do wykonania. Mianowałem WPana kommissarzem na pierwsze zgromadzenie, które się ma odbywać, i zalecam WPanu ninieyszem pełnić obowiązki, przywiązane do tego urzędowania. Masz WP. nasamprzód przedsięwziąć środki, potrzebne do wyborów. Stosownie do tego przedmiotu i do tych, które od niego zależą, prawo zachowało sobie urządzenia, o których chcę mieć zdanie stanów, ażebym kazał odmienić, podług odmian szczególnych prowincyy, urządzenie, które ma bydź w tym względzie wydane. Jednakże potrzeba było ułożyć na pierwsze zgromadzenie urządzenia, które WPanu przesyłam, rozkazując, a żebyś z ninieyszym rozkazem podał je do wiadomości mieszkańców tey prowincyi, i stosował się do nich, kierując wybory. Berlin d. 27 listopada 1824 r.

Donoszą z *Bremy* pod dniem 29 grudnia. Dwory rzymski i francuzki okazują dla siebie liczne dowody wzajemnego poważenia. Francya oświadczyła dać dla pielgrzymów francuzkich, udających się na jubileusz, okręt, który ich przewiezie bezpłatnie z *Tulonu* do *Civita-Vecchia*. Rząd papiezki ze swey strony, przyrzekł dawać pomieszkania bezpłatne pielgrzymom francuzkim.

Manheim d. 1 *stycznia.*

(*z teyże gazety.*)

Biskup *Spirski* nagle wezwał do powrotu wszystkich młodych ludzi, cyrkułu reńskiego, którzy się sposobili w seminaryum moguńckiem do stanu duchownego, a którym dla ukończenia nauk zostawił wybór, między *Aschoffenburgiem* i *Würzburgiem*. Kładą za przyczynę tego środka, że to byli sami młodzi xięża, wychowani w *Moguncyi*, którzy się sprzeciwiali z naywiększą mocą, połączeniu szkół katolickich z ewangelickiemi, które mają bydź zaprowadzone w całym cyrkule *Renu*, co już w wielu mieyscach uskuteczniono.

SAXONIA.

Drezno dnia 4 stycznia.

J. K. W. Xiążę *Fryderyk Saski* i Xiężna Małżonka jego, dzisia rano wyjechali do *Pragi*, dla znaydowania się na uroczystości installacyi J. C. W. Arcy-Xiążęcia *Franciszka*, na urzędzie Wice-Króla Czeskiego. Ich Wysokoście powrócą d. 8 z J. K. W. Xiążęciem *Janem* Saskim i Xiężną Jego Małżonką. (*J. d. Fr.*).

FRANCYA.

Paryż d. 4 stycznia.
(*z Korrespondenta Hamburskiego.*)

Niektórzy członkowie Izby deputowanych chcieli umieścić wyraz *Konstytucya* w adressie odpowiedzi na mowę Króla; ale drudzy przeciw temu się oswiadczyli, z przyczyny, że tego wyrazu nie było w mowie królewskiey.

Gazeta *Constitutionel*, wyraża: iż w Izbie Parów ukazały się symptomata, które ministrów nabawiły niespokoynością: słychać nawet, że jest mowa o mianowaniu 20 nowych Parów.

Podług wiadomosci, z Indyy wschodnich, odebranych przez *Bordeaux*, woyna między Birmanami i Anglikami miała przybrać charakter surowszy. Birmanowie mają spiesznie posuwać się ku miastu *Kalkucie*, które zagrożone jest naywiększem niebezpieczeństwem; i że naybogatsi mieszkańcy ztamtąd wyjechali.

Akademia francuzka obrała P. *Villemain* dyrektorem, a P. *Soumer* kanclerzem.

— *Dnia* 5. —

Poseł nasz przy Cesarskim Dworze Rossyyskim, Hrabia *de la Ferronays*, miał u Króla Jmci wysłuchanie z pożegnaniem; i wczora udał się w podróż do mieysca swego przeznaczenia.

Hrabia Alexander *Damas*, który przed tym służył w stopniu półkownika w woysku angielskiem, w tymże stopniu przyjęty został do gwardyi francuzkiey.

Ami de la Religion et du Roi donosi, że xiądz *Labcuderie* został wymazany z listy wielkich wikaryuszów aweniońskich i tytularnych kanoników *St. Flour*.

PP. *Cherubini* i *Lisueur* otrzymali polecenie, ułożenia sztuk muzycznych, które będą grane podczas koronacyi Króla.

Pierwszego stycznia muzycy kaplicy pałacowey zebrali się, według zwyczaju, o 9 rano, w wielkiey galeryi zamkowey, dla złożenia Królowi Jmci powinszowania. Król wyszedł z gabinetu, zbliżył się do artystów i przemówił do P. *Kretzuera*. Sławny ten kompozytor przypomniał J. K. M. iż od młodości, doznawał jego dobrodzieystw. „Nigdy niezapomnę dodał z nayżywszą czułością, że W. K. M. winienem móy talent i moję sławę.“ W takim razie odpowiedział Król, WPan wiele mi winieneś. (*J. de Fr.*).

— *Dnia* 6. —
(*z Korrespondenta Warszawskiego*).

Na posiedzeniu Izby Deputacyi z d. 3 grudnia P. St. Erick, prezydent bióra handlowego i osad, wniósł projekt do prawa o komorach celnych. Główny punkt tego projektu dotycze się podwyższenia opłaty od wełny. Mówca przytoczył, iż rozporządzenie z d. 14 maja 1824 r., (które na naycieńszą wełnę nałożyło 4 razy większą opłatę od poprzedzającey) okazało się nader korzystnym dla chowu owiec; przeciwnie zaś przywoz zwyczayney wełny tak dalece się miał powiększyć, iż w przeciągu pierwszych 9 miesięcy r. z. wyprowadzono 2 500 000 kilogramów tey wełny, dla czego i cło wchodowe od tego przedmiotu, w skutku dawnieyszych rozporządzeń zostało podwyższone. Nakoniec dodał, iż wprowadzanie wełny stało się przedmiotem osobney spekulacyi nieprzynoszącey bezpośredniey korzyści fabrykantom sukna.

Na posiedzeniu Izby Deputacyi d. 5 b. m. wyznaczono kilka kommissyi; kommissya, trudniąca się rozbiorem projektu do prawa względem ustalenia listy cywilney, składa się z margrabiego Vailly, z hrabiego Casteja, Juigne Chilhaud de la Rigaudie, hrabiego Blanges, hrabiego Vaublanc, margrabiego d'Arcourt, Haccart, hrabiego Rouge. Pomiędzy przyjętemi petycyami, znaydowała się petycya P. Vincent z Paryża, która w celu opędzenia kosztów koronacyi, doradza, aby od wszystkich wexlowych ajentów i agioterów wymagano kaucyi 10,000 fr. coby zarazem zabezpieczyło właścicieli kapitałów, którzy pokładają w tych ludziach swoje zaufanie. P. Pascal Lamarre udowodnił, iż nabywszy dawniéy dobra pewnego emigranta, wszedł z nim w ugodę przedaży, gdy tenże emigrant wrócił do oyczyzny. Żąda więc teraz bydź uczęstnikiem wynagrodzenia, które się należy temu emigrantowi.

Wielki kanclerz wniosł na posiedzeniu Izby Parów d. 4 b. m. projekt do prawa o świętokradztwie i o karze przestępstw kościelnych: rzeczony projekt jest ten sam, który wniesiono w przeszłym roku do Izby Parów. Wtenczas odrzucili go ministrowie wprzód jeszcze, nim go roztrząśnięto.

Jutro zostaną złożone w Izbie poselskiey raporta kommissyi upoważnionych do roztrząśnienia listy cywilney. Prywatnie wręczono deputowanym pisma, wyszczególniające powody do projektów, o wynagrodzenie emigrantów i o zniżenie procentu.

Posąg jenerała Pichegru, został przeniesiony do Luvru.

— *Dnia* 9. —
(*z Gaz. Hamb. Börsen Halle*).

Znaydujący się tu portugalczycy mają to za rzecz niezawodną, że uznanie krajow Ameryki południowey, dawnieyszych osad hiszpańskich, przez Anglią, za główny cel miało, możność działania na Rząd Portugalski i skłonienia go do uznania niepodległości Brezylii.

Gazeta paryzka, *Etoile*, umieściła z gazety londyńskiey *British Traveller*, artykuł następujący: „Mamy wiadomość, że ostatniey soboty, w biurze spraw zewnętrznych, było wielkie zgromadzenie korpusu dyplomatycznego. Znaydowali się posłowie Rossyyski, Austryacki i Pruski, oraz różni reprezentanci Rządów Ameryki-Południowey przy dworze Króla Jmci Brytanii Wielkiey. Po niejakich uwagach czytał P. *Canning* notę, której treść istotna jest następująca:

„Król Jmć Wielkiey Brytanii, po licznych komunikacyach i ciągłem znoszeniu się listownem z dworem madryckim, względem nowych rządów Ameryki południowey, postanowił uznać niepodległość Mexyku i Kolumbii, i stosownie do tego zawrzeć handlowe przymierze z temi krajami. To postanowienie udzielone ma bydź wszystkim poselstwom ze zwyczaynemi formalnościami, aby o tém uwiadomiły swe dwory.“

ANGLIA.

Londyn dnia 3 stycznia.
(*z Gazety Warszawskiey.*)

Posłowie Cesarsko-Rossyyski i Cesarsko Austryacki naradzali się niedawno z Panem Canning w wydziale spraw zagranicznych, zkąd d. 21. b. m. wyprawiono dwóch gońców gabinetowych z listami do posłów naszych przy Dworze Petersburskim i Wiedeńskim.

Słychać, iż P. *Ward* uda się w szczególnem zleceniu rządu naszego do *Mexyku*, a półkownik Hamilton wróci do *Bagota*.

Sąd przysięgłych w *Dublinie* wydał wyrok, iż oskarżenie Pana *O'Connel* niema dostatecznych zasad.

W gazecie tuteyszey *Goniec* czytamy pod d. 30 z. m. następujący Artykuł. „Ostatnie wiadomości z *Lisbony* są dosyć ciekawe. Pan *Hyde de Neuville*, poseł francuzki, wyjechał ztamtąd do *Paryża*, aby (jak słychać) był obecnym na zagajeniu Izb. Bardzobyśmy się dziwili, gdyby to było prawdziwą przyczyną wyjazdu jego. Podług listów prywatnych, które czytaliśmy, wypada raczey wnosić, iż po przybyciu Pana *A'Court*, Pan *Hyde de Neuville* mnieyszy miał wpływ, niż dawniey. Mówią o zupełney odmianie Ministrów

Portugalskich, (co jak mniemamy) może bydź skutkiem wyjazdu Pana *Hyde de Neuville*.

Prokurator Królewski w *Dublinie* odmówił obrońcy pana *O'Connel* objaśnienia, z jakiego powodu został on oskarżonym. Słychać nawet, iż ta sprawa będzie cofnioną, co jednak podlega wątpliwości.

Gazeta *Times* czyni uwagę następującą. "Mniemamy, iż w razie upadku państwa Ottomańskiego, przez obcą potęgę, niebędzie zapomnianem, iż Egipt nam właściwie należy. Francuzi odebrali go Turkom, my Francuzom, i oddaliśmy w posiadanie prawey władzy."

(z *Korrespondenta Warszawskiego*)

Zwycięztwo *Boliwara* pod *Junin* potwierdza się i wielkie wrażenie na władzach w Lima zrobiło. Hiszpani ufali szczególniey jeździe swojey, a teraz ze smutkiem przekonali się, że i w tym rodzaju broni, niemogą się z powstańcami mierzyć. Podług ostatnich doniesień miał *Boliwar* 15,000 woyska, a co chwila oczekiwał na przybycie 5000, które jak wiadomo, dnia 5 października w *Panoma* wsiadło na okręty.

Kronika Poranna donosi, że Król Hiszpański kazał oświadczyć Stanom Ameryki północney, ażeby cofnęły uznanie niepodległości prowincyi w Ameryce południowey, inaczey odwoła ustąpienie *Floryd*.

W *Filadelfii* obchodzono dnia 4 listopada r. z. uroczystość bardzo ważną dla Ameryki północney. Była to pamiątka założyciela sekty kwakrów, cnotliwego *William Penn*, który w tym dniu wysiadł na brzegi *Delawary*. Już od tey pory 142 lata upłynęło, a drogą jeszcze jest pamiątka jego. Pan *Duponceau* miał mowę pochwalną na cześć nieboszczyka, w którey ubolewał, że dom niegdyś *Penna*, będący w posiadaniu niejakiego *John Dogles*, jest dziś na oberżę obrócony. Całe towarzystwo, lubo licznie zebrane, sprawiło się jak nayprzyzwoiciey, i wsposobie tey piękney pamiątce odpowiadającym. Prezes towarzystwa siedział na krześle z poręczami, opatrzonem stosownemi napisami, niegdyś do *Penna* należącem. Były tam także i inne starożytne zabytki z pamiątek *Penna*, jako to; dwa krzesła z poręczami, wyrobione z dębu, pod którym roku 1684 *Penn* zawarł traktat z Indyanami. Wiele innych podobnych sprzętów po *Pennie* zachowanych, było wystawionych na widok publiczny.

Oto jest krótki obraz stanu rzeczypospolitey Mexykańskiey, wyjęty z odezwy naywyższey władzy wykonawczey do ludu:

Odtąd ster rządu powierzony będzie prezydentowi, my zaś ten ostatni raz jeszcze zwracamy głos nasz do współziomków, aby zdać im sprawę z urzędowania naszego. Zwróciwszy uwagę na przeszłość, zaprzeczyć nie można, iż stan nasz znacznego doznał polepszenia: powierzono nam zarząd nowo utworzonego kraju, którego skarb zupełnie pusty, gdzie tylko papierowe były pieniądze, i te 75 procentów traciły; bez zapasu, bez kredytu, bez żadnych zrzódeł pomocy, bez woyska, bez marynarki; zgoła zbywało na wszystkiem. Taki był stan wewnętrzny Mexyku, który z drugiey strony niemiał żadnych urzędowych związków z krajami Ameryki, a tem mniey z Europą, gdzie go lekce ważono. Pogorszało się położenie przez wewnętrzne niezgody możnych stronnictw, które kray niszczyły, i już cała budowa była bliską upadku i zupełnego rozwiązania. Nawet w stolicy władzy naywyższey, niezdołano zapewnić porządku, miasto było w mocy przeważney fakcyi, a członkowie rządu, dopiero na łonie zgromadzonych stanów, szukać schronienia musieli. Te są przykre okoliczności, te przeszkody, które wciągu niewielu miesięcy zwalczyć nam trzeba było, aby stanąć u kresu, przy którym teraz znaydujemy się. Wzniosł się nasz kredyt, papiery nic nietracą, długi krajowe spłacają się, porobiono oraz korzystne układy o nowe pożyczki. Obrona kraju zapewniona; żołnierz jest ubrany i uzbrojony, artyleryą mamy dostateczną i nowe się organizuje woysko. Wkrótce potęga nasza stanie na tym stopniu, że nie tylko wewnętrzna spokoyność i bezpieczeństwo będą zapewnione, ale i zewnętrznego napadu lękać się bynaymniey nie będziemy. Co do marynarki, zajął się rząd spieszną budową okrętów, niedaleko już ta chwila, gdzie flaga nasza poszanowanie na wodach Atlantyku zjednać sobie zdoła. Niemało także przyczyniło się do ustalenia rzeczypospolitey, przystąpienie prowincyi *Chiapa*, która z własney chęci połączyła się z nami i jedno teraz ciało z Mexykiem stanowi. Z rzecząpospolitą kolumbiyską zawarliśmy bardzo ważne układy, a rząd Zjednoczonych Stanów Ameryki północney, uznał już niepodległość naszę, mianował posła tu rezydującego i konsulów, którzy w stolicy i miastach portowych już urzędowanie swoje rozpoczęli. Toż samo uczyniła Anglia, a z jey względem nas postępowania przewidzieć można, iż niedługo z uznaniem niepodległości Mexyku, ociągać się będzie. My z naszey strony wysłaliśmy posła do Londynu, który starać się będzie dokonać jak nayrychley przeznaczenia swego. Poseł przy Stanach Zjednoczonych jest już w drodze do tego kraju; inny wyjedzie niebawnie do *Rzymu*, dla załatwienia tamże interessów duchownych. Wyznaczony jest także ajent dyplomatyczny do krajów Zjednoczonych Ameryki środkowey, którey niepodległość jest przez nas uznaną. Nic więcey do życzenia niezostaje, nad to, jak żeby jeszcze Hiszpania chciała nam podać bratnią rękę zgody; byłoby to dla niey i dla nas szczęściem prawdziwem. Wypada nam jeszcze zwrócić się do opisu wewnętrznych stosunków. Pomimo licznych i wielkich przeszkod, dokazała jednak władza wykonawcza, że teraźnieyszy kongres zebrał się i instalowanym został. Akt konstytucyi jest ułożony, i przyjęta forma rządu federacyynego. Znikły chmury które od południa i wschodu zagrażały; przytłumiono spiski, a w dniu 19 lipca, zgasła ostatnia iskierka woyny domowey. Taki jest stan i dzisieysze położenie nasze; zaiste, niemożna więcey wymagać od ludu, w kolebce jeszcze będącego. Minęły już cierpienia i niepewności, niewiele nam jeszcze do wykonania pozostaje. Lecz rodacy! Pamiętaycie na to, iż żaden rząd bez posłuszeństwa utrzymać się niemoże. Jedność, zgoda i oszczędność, są duszą kraju związkowego; bądźmy zgodni, a będziemy szczęśliwemi i możnemi. Niezgoda jedna zgubić nas może i wtrącić wprzepaść, z którey dopiero co wyratowaliśmy się etc. Odezwę tę podpisali: *Victoria* prezydent, *Mikołay Brawo* vice-prezyd. *Michał Domingez* sekretarz.

Bank w Rio Janeiro pobiera co miesiąc z Anglii za rachunek zrobioney pożyczki 2 miliony zł. polskich.

— *Dnia 4.* —

Dnia 5 b. m. wyjeżdżają ztąd PP. *Campbell* i *Word* do *Plimouth*, zkąd udadzą się do Mexyku i Kolumbii. Zapewniają, iż obadwa mają nieograniczone pełnomocnictwa, do zawarcia traktatów handlowych z temi krajami.

W dzień Nowego roku wysłano ztąd dwóch gońców gabinetowych, jeden do poselstwa naszego w *Wiednia*, drugi do *Petersburga*.

Wydano już rozkazy wybrania 4.000 rekrutów, do woyska w Indyach wschodnich.

Korrespondent hamburski w artykuje z *Londynu* pod d. 5 stycznia wyraża, że i Anglia zgadza się na to, żeby się niemieszać do walki między turkami a grekami.

Pozwolono drukować. *Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.*

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 7.

Wilno dnia 16 stycznia v. s. 1825 Roku.

Konfiskata Towarow.

1 Od Wileńskiey Tamażni ogłasza się, iż przy niey w dniu 19 teraźnieyszego miesiąca będą się przedawać z publicznego targu następujące skonfiskowane towary: podwiązek kobiecych jedwabnych ze sprzążkami 3 pary; chustek jedwabnych 13 sztuk; rękawiczek zamszowych męzkich 2 pary; chustek bawełnicznych francuzkich 5 sztuk; materyi jedwabney jednokolorowey gładkiey 4 sztuki 20¼ arszynow.

---

1. Excerpt z protokułu potocznego Ziemskiego powiatu Pinskiego.

Roku 1824 mca xbra 18 dnia. Niżey podpisany zawiadamia przez Kuryera Lit. aby powodem uczynioney umowy o wyprzedaż folwarku Ludynowicz w gubernii Mińskiey powiecie Pińskim położonego, każdy kto ma pieniężną summę za obligami niekwestyonowanemi, u Ur. Teodora Dobrzeniskiego Rotmistrza woysk rossyiskich, na pomienionym folwarku oparte, celem usatysfakcyonowania tychże, jawił one naydaley do roku 1825 maja 1go dnia w Kancellaryi ptu Pińskiego, albowiem w przeciwnym razie utraci prawo poszukiwania na Majątku Ludynowiczach. Kazimierz Abramowski Plenipotent.

Zgodnie z protokułem swiadczę Jan Rodcewicz Płotnicki. Regent Ziemski ptu Pinskiego.

Roku 1825 mca januaryi 12 dnia iż takowe zawiadomienie wolno jest pomieścić w Gazecie Kuryera Lit. zaświadczam Romuald Chrzczonowicz Sędzia Grodzki Wileński.

---

1. Dziedziczka majątku Bebirw w powiecie Rosieńskim w parafii Girtakolskiey położonego ma zamiar tenże majątek oddać w arendowną dzierżawę z dwóma karczmami na gościncu Jurborskim położonemi, z młynem wodnym, browarem i z naczyniem w nim będącym, tudzież z bydłem rogatym i z całym dobytkiem i ruchomością gospodarską w tymże majątku znaydującą się. W którym że na zmianach dwornych wysiewa się żyta purow 100, pszenicy 30, i jarzyny purow 300, a zbiera się corocznie siana wozow 800, tudzież że robotnik do uprawy roli i do zebrania plonow jest dostateczny, podaje się do wiadomości. Ktoby więc sobie życzył weyść w umowę z dziedziczką tegoż majątku JW. z Xiążąt Giedroyciow Hrabinią Platerową Chorążyną Inflantską o pomienioną dzierżawę, raczy przybydź do tegoż majątku Bebirw, gdzie o wszystkim z inwentarza na ten cel wiernie sporządzonego, dokładną poweźmie wiadomość, i będzie mógł o rzeczoną dzierżawę ostatecznie ułożyć się z tąż dziedziczką.

Roku 1825 stycznia 14 dnia. Wolno drukować Wileński Ziem. Sędzia Aloizy Jasieński.

---

1 Przejeżdżając do Gubernii Wołyńskiey przez miasto Wilno, pewna obywatelka z Warszawy, będąc zmuszoną dla słabości córki zabawić tu przez niejaki czas, donosi Prześwietney Publiczności, że ma niektóre rzeczy fabryk krajowych, które może ustąpić za pomierną cenę, jeśliby sobie kto życzył takowe nabydź uda się na ulicę wielką do domu Michela N. 271. Także kocz i cztery konie są do przedania. Ludwik Oklecewski.

CENA NASION

Ogrodowych krajowych i zagranicznych w gatunkach naylepszych znaydujących się do sprzedania w ogrodzie P. Umińskiego za Wileńską Bramą idąc do Zielonego mostu na siennym Rynku naprzeciwko kościoła Sgo Jerzego w Mieście Wilnie pod Nrem 853 położonym.

		Sr. Kop.
Mayranu	paczek	15
Bazyliki i Cząbru ogrodowego	po	15
Ogurkow inspektowych holęderskich długich		15
ditto angielskich białych		15
ditto francuzkich zielonych długich		15
ditto kardyszonow małych		10
ditto gruntowych		6
Melonow w passy wielkich i francuzkich białych	po	15
ditto francuzkich de Pesnas rannych		20
ditto Melonow kandelupow rannych płaskich		20
Kawonow ukraińskich wielkich i francuzkich rannych	po	20
Kalafiorow holęderskich wielkich i cypryyskich rannych	po	30
Pimpinelka i borago czyli ogurecznik do sałaty	po	15
Sałaty żółtey ranney inspektowey	łot 1 po	20
Sałaty francuzkiey nakrapianey	ditto	15
Sałaty hiszpańskiey wielkich głów przedniey		25
Sałaty cukrowey wielkiech głów	po	20
Sałaty rasponki z pod śniegu używaney		20
Sałaty rzymskiey wielkich głów długiey		20
Endywii głowiastey fryzowaney zieloney i białey	po	15
Redysy miesięczney ranney różowey i białey	po	10
Redysy czerwoney i fioletowey przezroczystey	po	10
Redysy letniey czerwoney i białey długiey	po	3
Trybulki czyli kerbelu		10
Cybuli hiszpańskiey czerwoney wielkiey		10
ditto . . ditto żółtey		10
Płodzistu wielkiego		7
Porow zimowych wielkich i letnich	po	10
Salerow holenderskich wielkich		10
ditto francuzkich gładkich wielkich		12
Szpinaku holenderskiego wielkiego	łott	3
Szczawiu w gatunku naylepszym		15
Szparagow holenderskich grubych		15
Burakow holenderskich czerwonych ćwikłowych	funt 1	60
ditto angielskich okrągłych ćwiklowych	funt 1	60
Marchwi pomaranczowey	funt 1	60
Galarepy fioletowey i białey	łot po	10
Kapusty białey holenderskiey wielkiey		12
ditto czerwoney na sałatę		10
ditto włoskiey fryzowaney safoyki		12
ditto brukselskiey		10
Brukwi żółtey angielskiey		10
ditto czerwoney		10
Jarmużu zielonego i fioletowego fryzowanego	po	10
Rzodkwi zimowey czarney i białey	po	10
Pietruszki tatarskiey grubey funt 1 kop.		70
ditto cukrowey wielkiey ditto		70
Cykoryi ogrodowey grubey ditto		70
Fasolu białego tyczkowego wielkiego funt		30
Grochu cukrowego strącza wielkiego ditto		30

Drzewka fruktowe, Jabłka, Gruszki w różnych naylepszych gatunkach. Agrest angielski wielki we 4ch gatunkach, Porzeczki holenderskie wielkie różowe i czerwone i białe przeroczyste; Maliny amerykańskie wielkie żółte i czerwone, i orzechy tureckie. Winagrona. Róża centyfolia blado różowa i biała. Czarna centyfolia; Róży miesięczne w różnych kolorach. Oraz lanicera semper flo-

rens i Caprifolium, i tartaryca i inne rośliny kwiatowe zimo trwałe do wysadzenia klombow i okrycia altan służące, oraz ziół kwiatowych i do użycia potrzebnych. Życzący sobie nabyć za cenę pomierną w tymże ogrodzie każdego czasu dostaną, oraz kanarkow czubatych i żółtych i strokatych można dostać.

---

3. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż na zaspokoienie liczącey się na podradczyku skarbowym obywatelu i byłym Sędzi normalnym powiatu Rzeczyckiego, Michale Margiewiczu, nie mało znaczącey po części prawiantskiey należności skarbowey, postanowiono przedać z publicznego targu maiątek jego w powiecie Bobruyskim położony; nazywający się wieś Sielce, w którey jest włościan płci męzkiey dusz 5 a żeńskiey 9, z ich majątkiem, rocznego z tey wsi dochodu liczy się rub. assygn. 76 kop. 85, a zbiór dziesięcioletni wynosi rubli ass. 1520 kop. $54\frac{1}{4}$; a zatém życzący kupić pomieniony maiątek zechcą przybydź do tego Rządu dla targów na terminy: pierwszy od dnia wydrukowania, które późniey nastąpi w gazetach Sankt-Petersburskich i moskiewskich za miesiąc, drugi za dwa, a trzeci i ostateczny za trzy miesiące w pierwszym dniu posiedzenia. Dnia 31 grudnia 1824 roku.

Sowietnik Czerniajew.

---

2. Od Litewsko Grodzieńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż w niém na dostawę dla miast: Słonima, Nowogródka, Lidy, Brześcia, Wołkowyska i Kobrynia, aresztantskiey odzieży i obuwia, odbywać się będzie dnia 15 marca teraźnieyszego roku targ. Takową dostawę życzący wziąć na siebie na czas dwóletni, zechcą przybyć na oznaczony dzień z ewikcyami, na każde miasto po tysiąc rubli assygn. Dnia 8 stycznia 1825 roku.

Sekretarz Piotr Ludochowski.

---

2. Tamożnia Wileńska ogłasza, że przyniey w dniu 16 teraźnieyszego miesiąca, będą się przedawać z publicznego targu następujące skonfiskowane towary: sierpianki białey lnianey $6\frac{3}{4}$ arszynow; chustka bawełniczna rożnokolorowa, kratkowana, jedna; soboli amerykańskich niewyprawnych sztuk 12; ogonow kunich zszytych, długości 6 arszyn, 4 sztuki; ogonow sobolich 39 sztuk; skurek królikowych wyprawnych 24 sztuki; kotkow morskich wyprawnych 6 sztuk; barankow białych, wyprawnych wielkich 3 sztuki; barankow takichże małych 38 sztuk, i skur niedzwiedzich niewyprawnych sztuk 72.

---

2 Folwark Iszkołda w gubernii Grodzieńskiey w powiecie Nowogródzkim, dymow pięćdziesiąt, w naylepszych gruntach pszennych, w sianożęciach murożnych, z młynem wodnym, z stawem i sadzawką zarybioną, z miedzią browarną i bydłem jest do wypuszczenia od śgo Jerzego w possesyą arendowną, o co umowa na kontraktach przyszłych w Nowogródku z właścicielką zastawną JW. Półkownikową Geryzową zrobiona być może.

---

3. Od Rządu Gubernialnego Mińskiego ogłasza się: iż na zaspokojenie należnego od Szlachcica Antoniego Januszewskiego do skarbu uzyskania rub. ass. 2089 kop 84, z postanowienia d. 21 julii t. r. uczynionego, naznaczona publiczna przedaż nieruchomego tegoż Januszewskiego majątku, nazywającego się Powpryszcze, w powiecie Borysowskim położonego. który zawiera w sobie włościanskich domow 3, w nich dusz płci męzkiey 11 a żeńskiey 17, ziemi będącey w używaniu tych włościan włoka 1, morgów 28, ziemi należącey do Januszewskiego oromey włoka 1 morgow 15, lasu błotnego włok 3 morg. 5 prentow 43, lasu borowego włok 7 morg. 16, lasu do budowli morg. 29 prentow 192, lasu drobnego nad rzeką Berezyną, pod którym ziemi do wyrobienia zdatney na łąki morgów 70 prentow 118, dochodu z tego maiątku ze wszystkich artykułow wyciągnionego rubli ass. 222 kop. 40, a zbiór jego dziesięcioletni wynosi rubli ass. 2224; w tym majątku jest zabudowanie folwarczne następne: budowa mieszkalna o dwoch pokoiach, kuchnia, chlewy 4 dla bydła, staynia 1, sklep warzywny, gumno osietne, odryn 4 na skład siana i słomy i swiren, takowe zabudowanie ocenione do 400 rub. assgn. Zatym życzący kupić pomieniony majątek, zechcą do tego Rządu przybydź na terminy: pierwszy dnia 22, drugi 23 mca stycznia następującego 1825 roku, a trzeci i ostateczny od dnia wydrukowania w gazetach (i w Litewskim Kuryerze) ogłoszenia, gdzie to późniey nastąpi; za przybyciem życzących kupić okazany im będzie w Rządzie inwentarz przedającego się majątku i warunki do targów. Dnia 15 grudnia 1824 roku.

Sowietnik Demian Czerniajew.
Sekretarz Jan Zahorowski.

---

3. W Sklepie ubogich domu Wileńskiego Towarzystwa Dobroczynności znaydują się do sprzedania rozmaite sprzęty i naczynia żelazne z fabryk Królewstwa Polskiego, przysłane przez iednego z Członków Towarzystwa z odstąpieniem 10go procentu na zysk ubogich, mianowicie: krucifixa, lichtarze, kałamarze, sztuki do naciskania papierów, garnki i tygle różney miary, mające wewnątrz poliwę, tak iak gliniane. W tymże sklepie są do sprzedadania rozmaite używane meble w komis oddane, z odstąpieniem 10go grosza na zysk ubogich: które potrzebujący w każdym czasie widzieć i nabydź mogą.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 7 stycznia rubel srebrny 3 rub. $75\frac{1}{8}$ kop. dukat nowy 11 rubli 85 k., imperyał 36 r. $90\frac{5}{8}$ k.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 13 stycznia rubel srebny 3 ruble $74\frac{1}{2}$ kop. dukat nowy 11 r. 85 k. imperyał 36 rub. $80\frac{1}{2}$ kopiejek.

	Czas obserwacyi.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	Wiatry.	Odmiana w powiet.
Obserwacye meteorologiczne.	dnia 15 godz. 7 z rana	28 cal. 2,1 lin.	— 4,5 stopni.	Polud Wsch.	Pochmurno
	dnia 16 — — — —	27 — 10,9 —	— 5,75 — —	Polud. Wsch.	Pogoda.